

Departement für Justiz, Sicherheit und Gesundheit Graubünden
Departament da giustia, segirezza e sanadad dal Grischun
Dipartimento di giustizia, sicurezza e sanità dei Grigioni

14985 (inditgar en la resposta)

☎ 081 257 25 13/17
✉ info@djsg.gr.ch
www.djsg.gr.ch

Departament da giustia, segirezza e sanadad
Hofgraben 5, 7000 Cuira

A las adressatas ed als adressats
tenor la glista da distribuziun

Cuira, ils 13 da schaner 2020

Consultaziun tar in sboz per ina revisiun parziala da la lescha introductiva tar il cudesch civil svizzer dal chantun Grischun (LItCCS)

Stimadas dunnas e stimads signurs

La regenza ha autorisà il departament da giustia, segirezza e sanadad da dar en consultaziun la revisiun parziala da la lescha introductiva tar il cudesch civil svizzer (LItCCS; DG 210.100).

1. Situaziun da partenza

Dapi il 1. da schaner 2013 posseda il chantun Grischun tschintg autoritads per la protecziun d'uffants e da creschids (APUC) independentas. I sa tracta da tschintg autoritads administrativas ch'èn suttamessas administrativamain a la surveglianza da la regenza (che ha delegà questa cum-petenza al departament da giustia, segirezza e sanadad [DGSS]). Sco autoritad da surveglianza surveglia il DGSS la gestiun administrativa, organisatorica e specifica da las APUC. Areguard la surveglianza da la gestiun specifica ha l'autoritad da surveglianza l'incumbensa da procurar ch'il dretg vegnia applitgà en moda correcta ed unitara, senza avair il dretg da prender decisiuns materialas en il cas singul. L'istanza da recurs en il cas singul material è la dretgira chantunala dal Grischun. Las APUC adempleschan las incumbensas che las vegnan attribuidas tras il CCS e tras l'ulteriur dretg federal, nun ch'il dretg chantunal delegheschia questas cumpetenzas ad in'autra autoritad. Mintga APUC sa cumpona d'ina manadra u d'in manader en uffizi cumplain e d'almain duas ulteriuras commembras u dus ulteriurs commembers da l'autoritad en uffizi cumplain u principal sco er d'in servetsch da sustegn. Las tschintg personas che mainan las APUC furman la direcziun da la APUC. La direcziun sa constituescha sezza. Ils custs da las APUC vegnan surpi-gliads dal chantun Grischun, perquai che la gestiun da las APUC è ina incumbensa chantunala.

Tras la revisiun parziala da la LltCCS han ultra da quai las anteriuras avugadias uffizialas survegni ina nova organisaziun sco er il nov num "curatellas professionali". La gestiun da las curatellas professionali è ina incumbensa da las regiuns. L'incumbensa centrala da las indesch curatellas professionali è quella da manar mandats dal dretg da la protecziun d'uffants e da creschids. Ils fatgs vegnan percurter sclerids tras las APUC. La finanziaziun da las curatellas professionali è chaussa da las vischnancas. Ma en emprima lingia sto la persuna pertutgada surpigliar ils custs da las mesiras (incl. custs da la mandataria u dal mandatar).

A medem temp sco l'introducziun dal nov dretg da la protecziun d'uffants e da creschids ha – ultra dal nov dretg material – er stuì vegnir implementada ina structura organisatorica dal tuttafatg nova. Suenter var 6 onns poi vegnir constatà en general sin plaun federal, dentant en spezial er areguard il chantun Grischun, ch'igl è gartegià a las APUC da cuntanscher las finamiras ch'eran vegnidas fixadas per ellas. Durant ils 6 onns passads – che pon er vegnir designads sco fasa da piunier – è en general vegnidas stgaffidas basas organisatoricas che pussibiliteschan da realisar en moda professiunala l'interdisciplinaritad che vegn pretendida da la nova lescha.

Las experientschas fatgas cun la midada da la fasa da piunier a la fasa da consolidaziun, ma er cun il nov dretg da la protecziun d'uffants e da creschids ils ultims 6 onns, han mussà ch'igl exista per las personas che mainan las APUC sco er per il DGSS in basegn d'adattar l'organisaziun. Uschia èsi sa mussà en spezial ch'i po dar – tar las tschintg APUC sco autoritads spezialisadas independentas – differenzas en l'applicaziun dal dretg. Cumbain ch'ils resultats èn corrects en regard giuridic, po quai chaschunar nunchapientscha tar las adressatas ed ils adressats da decisiuns da las APUC. Sut las circumstanzas dadas n'èsi betg pussaivel da sviluppar ina pratica unitara – ni per l'autorità da surveglianza ni per la direcziun. La direcziun è concepida sco organ collegial e n'ha, envers las singulas APUC, naginas cumpetenzas da dar directives u da preten-der ina tscherta applicaziun. Consequentamain dependa la direcziun d'ina gronda purziun consens, quai che sa lascha dumagnar mo cun blera lavur. Per cuntanscher in'optimaziun dal management en il senn da l'effizienz, da la structuraziun dal know-how e da la garanzia da la qualitad, sto vegnir rinforzada la direcziun da la APUC.

Ultra da las adattaziuns structuralas-organisatoricas duain er las experientschas praticas dals ultims 6 onns e mez vegnir integradas en la nova lescha en il rom da la revisiun parziala e vegnir resguardadas en differents secturs en furma d'adattaziuns materialas. Damai che l'entira legisla-ziun materiala era – cunzunt (dentant betg mo) en il dretg da la protecziun da creschids e tant sin plaun federal sco er chantunal – per gronda part da natira teoretica, ha la realisaziun pratica mussà gia bainbaud che singuls andaments, singulas prescripziuns e singulas cundiziuns generalas ch'il legislatur aveva previs, n'eran betg buns d'ademplir la complexitad dal mandat. Uschia èn intgins andaments vegnids concepids differentamain en las singulas APUC en consequenza da la struc-tura dada e pervia da las resursas disponiblas. Vers anora han tals andaments differents in effect secundar nungiavischà per las personas pertutgadas e per ils partenaris da collavuraziun (p.ex. clinicas). Intginas da questas insuffizienzas han pudì vegnir eliminadas en il rom da las disposi-ziuns legalas existentas tras ina (vasta) interpretaziun. Nua che quai n'è betg stà pussaivel, ha la realisaziun tenor la lescha chaschunà custs sur la media e decisiuns d'ina lunghezza sproporziu-nada, dentant er simplificaziuns strusch cunvegnetas. En la retscha da las disposiziuns da reve-

der èn vegnidas integradas las experientschas praticas da las tschintg APUC en il chantun, dentant er las experientschas dad APUC d'auters chantuns (p.ex. Argovia) che han medemamain gia revedì lur legislaziun introductiva.

La finamira principala da las adattaziuns en noss chantun è quella da realisar ina protecziun effizienta, cunvegnetta e professiunala d'uffants e da creschids tras l'autorità spezialisada APUC, ch'è occupada en moda interdisciplinara. Per quest intent duain vegnir prendidas – en ils dretgs lieus – mesiras organisatoricas che garanteschon la qualitad. En auters secturs èsi inditgà da simplifitgar ils process per motivs da l'effizienz resp. da l'acceleraziun da las proceduras e da la "proximitad a las burgaisas ed als burgais".

2. Las midadas las pli impurtantas

Gia tar la realisaziun dal nov dretg da la protecziun d'uffants e da creschids per il 1. da schaner 2013 ha la regenza stimà che la varianta "Ina APUC en tschintg lieus" saja – ord vista puramain professiunala – la meglra soluziun per organisar la protecziun d'uffants e da creschids en moda effizienta, flexibla e cumpetenta sco er cun custs giustifitgabels (missiva carnet nr. 9/2011-2012, p. 1010 s.; publicaziun uffiziala dals 13 da december 2012, collecziun uffiziala da leschas [CUL] 2012-55). Il resultat da la consultaziun ha mussà quella giada la tema d'ina centralisaziun, uschia che la regenza ha la finala proponì la varianta actuala. Ils dischavantatgs ch'eran vegnids exprimìs da quella giada – numnadamain la mancanza da flexibilitad areguard il manaschi ed areguard l'organisaziun sco er duplicitads pussaivlas pervia da la concepziun sco tschintg APUC independents – èn per part sa verifitgads en la pratica (missiva carnet nr. 9/2011-2012, p. 1043). La garanzia d'ina applicaziun unitara dal dretg e d'in management effectiv dal know-how, ma er la realisaziun d'ina direcziun effizienta sa laschan dentant cuntanscher il meglier cun agid d'ina varianta sumeglianta a l'emprima proposta da quella giada. Quai tant ord vista organisatorica sco er sin fundament da las experientschas fatgas.

La structura organisatorica vertenta è vegnida revedida sut quests aspects, e la APUC è vegnida concepida da nov sco autorità chantunala unica cun filialas. In punct central da la reorganisaziun è stà quel da mantegnair la francaziun vertenta en las regions sco er la cumposiziun interdisciplinara da l'autorità er en las filialas. L'impurtanza da la vischinanza a las personas pertutgadas è sa confermada ils ultims onns. Questa vischinanza duai vegnir mantegnida en mintga cas. Tras la creaziun d'ina unica APUC cun filialas èsi – cuntrari ad oz – pussaivel da trair a niz sinergias en l'entir chantun, p.ex. cun concentrar singuls champs d'incumbensas en ina filiala. Uschia han singuls champs d'incumbensas (p.ex. procedura d'adopziun davant la APUC per uffants e per creschids, intervenziun da l'autorità per la protecziun da creschids concernent la disposiziun da la pazienza u dal pacient, giudicament da recurs cunter mesiras che restrenschan la libertad da sa mover) uschè paucs cas ch'igl è – per motivs da l'effizienz e per garantir ina pratica sistematica e coerenta – raschunaivel, sch'ina filiala s'acquista la savida spezialisada necessaria e rimna experientschas en quests champs d'incumbensas.

En reguard material è vegnida examinada en spezial l'enumeraziun legala da las decisiuns che tutgan a la cumpetenzza singula da la commembra u dal commember da l'autorità che maina la procedura, adattond l'enumeraziun a las experientschas dals ultims onns. L'idea directiva centrala

en quest connex è stada la dumonda, sch'igl è – per defender ils interess da la persuna pertutgada da la decisiun – indispensabel che l'interdisciplinaritad da l'autorità collegiala vegnia resguardada per il process da decisiun (quai ch'è per regla il cas tar process da decisiun cun ina greva intervenziun en ils dretgs persunals da la persuna pertutgada e tar decisiuns da caracter concepziunal, p.ex. curatella sin mesira en il rom da la pronunzia d'ina nova mesira u da l'adattaziun d'ina mesira existenta) u sche la decisiun po vegnir prendida tras ina persuna singula, perquai che las consequenzas èn main gravantas u perquai che las enconuschientschas specificas d'ina singula disciplina bastan (p.ex. decisiuns da caracter oravant tut giuridic u finanziar). En quest connex èsi impurtant da menziunar che la commembra u il commember da l'autorità che maina la procedura ha anc adina l'opziun da laschar decider l'autorità collegiala davart decisiuns da caracter fundametal u davart cas fitg complexs. Tras ils andaments entaifer la APUC è plinavant – en il senn d'ina mesira per garantir la qualitad – l'observaziun dal princip da quatter egls garantida da tut temp er en cas da decisiuns pronunziadas en cumpetenzza singula. Per finir duai vegnir menziunà che las premissas per prender in med legal cunter decisiuns singulas e cunter decisiuns collegialas èn identicas; ils dretgs correspundents da la persuna pertutgada na vegnan pia betg sminuids.

Ina dumonda dal deputà Bernhard Niggli-Mathis concernent il tractament egual da giuvenils renitents, inoltrada en la sessiun d'avrigl 2016 (protocol da decisiuns dals 20 d'avrigl 2016, p. 805 s.), ha dà l'impuls d'examinar, sche mesiras da la protecziun d'uffants ordinadas da las autoritàs chaschunan cas da direzza finansials per ils geniturs e co che tals cas da direzza sa laschan eventualmain evitar. La gruppa da lavur interdepartamentala cun represchentants dal departament d'economia publica e fatgs socials (DES), dal departament da finanzas e vischnancas (DFV) e dal DGSS ha già l'incumbenza da sclerir las dumondas giuridicas e da proponer soluziuns per las dumondas e per ils problems respectivs. La soluziun elavurada duai vegnir realisada en il rom da la revisiun parziala qua avant maun.

Ultra da quai duai vegnir stgaffida ina clera regulaziun da l'interfatscha tranter la APUC e las vischnancas concernent l'adossament e la surpigliada dals custs da mesiras en general sco er concernent l'examinaziun da la surpigliada dals custs.

En il rom da questa revisiun èsi ultra da quai pussaivel d'adattar il dretg chantunal al dretg federal, ch'è vegnì midà en il fratep.

Ils documents da consultaziun pudais Vus consultar sin la pagina d'internet dal chantun (www.gr.ch > Rumantsch > Publicaziuns > Consultaziuns > Consultaziuns currentas).

Nus As envidain d'examinar ils documents e d'ans trametter Vossas remartgas fin il pli tard ils **14 d'avrigl 2020** per posta al departament da giustia, segirezza e sanadad, Hofgraben 5, 7000 Cuira, u per e-mail ad info@djsg.gr.ch.

Nus As engraziain gia ordavant zunt fitg per l'interess che Vus demussais envers quest project e per Vossa posiziun.

Salids amicabels

DEPARTAMENT DA GIUSTIA,
SEGIREZZA E SANADAD

Il schef

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'P' followed by a series of loops and a final horizontal stroke.

Peter Peyer
cusseglier guvernativ

Adressatas ed adressats da la consultaziun:

- partidas chantunalas
- vischnancas politicas
- dretgira chantunala dal Grischun
- dretgira administrativa dal chantun Grischun
- dretgiras regiunalas
- autoritads per la protecziun d'uffants e da creschids en il Grischun
- regiuns
- curatellas professiunalas
- uniun grischuna da medis
- federaziun grischuna "chasas ed ospitals"
- federaziun grischuna d'advocats
- Fiduziaris Suisse, secziun Grischun
- associaziun "Magistraglia Grischun" (MGR)
- academia svizra da las ciencias medicinalas
- associaziun svizra da las tgirunzas e dals tgirunzs (ASI)
- uniun sindacala dal Grischun
- baselgia evangelica refurmada dal Grischun
- baselgia catolica dal Grischun
- federaziun grischuna da spitex
- Pro juventute dal Grischun
- Pro senectute dal chantun Grischun
- Pro infirmis dal chantun Grischun
- associaziun svizra Alzheimer Grischun
- Curvita, associaziun per personas che tgiran confamigliars
- federaziun grischuna da las senioras e dals seniors
- centrala grischuna da dunnas
- uniun KJBE (cussegliaziun per mammas e per babs)
- uniun grischuna d'agid a personas cun malsognas psichicas
- acziun grischuna per ils uffants confidads
- servetschs psichiatics dal Grischun
- procura publica
- commando da polizia
- post spezialisà per la protecziun da l'uffant
- Adebar, post spezialisà per sanadad sexuala e per planisaziun da famiglia dal Grischun
- post da stab per l'egualitad da las schanzas
- organisaziuns dal mund da lavur, sanadad e fatgs socials dal Grischun
- departaments e chanzlia chantunala
- controlla da finanzas